

Beperkt voeren van borgen aan een brijbak goed mogelijk

Carola van der Peet-Schwing, PV; Anita Hoofs, VPB-Sterksel

Het beperkt voeren van borgen aan een **brijbak** vanaf 70 kg lichaamsgewicht is goed mogelijk. Het beperkt voeren van de borgen leidt tot een significante verbetering van het vleespercentage van **0,9%**. Het is zinvol om borgen en zeugen gescheiden te mesten en de borgen beperkt te voeren vanaf 70 kg lichaamsgewicht.

In de praktijk worden op veel bedrijven de vleesvarkens onbeperkt gevoerd via een droogvoerbak of brijbak. Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel is nagegaan of het mogelijk is om borgen beperkt te voeren aan een brijbak vanaf 70 kg lichaamsgewicht en wat de invloed is op de mesterijresultaten en slachtkwaliteit. Daarnaast is nagegaan wat de invloed is van het gescheiden mesten van borgen en zeugen op de technische en economische resultaten in vergelijking tot gemengd mesten,

Opzet van het onderzoek

In het onderzoek zijn vier proefgroepen met elkaar vergeleken:

- 1 gemengd gemeste borgen en zeugen, onbeperkt gevoerd;
- 2 gescheiden gemeste zeugen, onbeperkt gevoerd;
- 3 gescheiden gemeste borgen, onbeperkt gevoerd;
- 4 gescheiden gemeste borgen, onbeperkt ge-

voerd tot 70 kg lichaamsgewicht en daarna beperkt gevoerd.

De eerste vier weken na opleg is aan alle varkens startvoer verstrekt (EW = 1,06). Daarna is geleidelijk overgeschakeld op vleesvarkenskorrel met een EW van 1,03. De brijbakken werden 's ochtends gevuld. Drinkwater werd onbeperkt ter beschikking gesteld via een nippel in de brijbak.

Mesterijresultaten en slachtkwaliteit

De mesterijresultaten van opleg tot afleveren zijn weergegeven in tabel 1.

Uit tabel 1 blijkt dat over het hele mesterijtraject de gemiddelde voeropname van de beperkt gevoerde borgen circa 7% lager is dan de gemiddelde voeropname van de onbeperkt gevoerde borgen en vrijwel gelijk is aan de voeropname van de zeugen. Tot een gewicht van 70 kg was de voeropname van de twee groepen borgen hetzelfde. In het traject van 70

Tabel 1: Mesterijresultaten van opleg tot afleveren

	gemengd	zeugen	borgen	borgen-bep
aantal dieren opgelegd	160	160	160	160
begingewicht (kg)	26,0	26,1	26,0	26,0
eindgewicht (kg)	112,9	114,2	114,9	112,1
groei (kg/dag)	753 ^a	757 ⁿ	782 ^b	732 ^c
voeropname (kg/dag)	2,20 ^a	2,17 ^a	2,34 ^b	2,19 ^a
voederconversie	2,92 ^a	2,86 ^b	3,00 ^c	3,00 ^c
vleespercentage	54,1 ^a	55,5 ^b	53,0 ^c	53,9 ^a

^{abc}: een verschillende letter binnen een rij geeft een significant verschil weer ($p \leq 0,05$).

kg tot afleveren hebben de beperkt gevoerde borgen ruim 10% minder voer opgenomen dan de onbeperkt gevoerde borgen,

De beperkt gevoerde borgen zijn 50 gram per dag langzamer gegroeid dan de onbeperkt gevoerde borgen en 25 gram per dag langzamer dan de zeugen, De borgen zijn dus teveel beperkt in hun voeropname na 70 kg lichaamsgewicht. Om dezelfde groei te realiseren als de zeugen zouden de beperkt gevoerde borgen, uitgaande van een voederconversie van 3,00, 3,7% meer voer op hebben moeten nemen dan ze in deze proef gedaan hebben. De richtlijn om de borgen 3 à 5% meer energie te voeren dan de zeugen, om ze ongeveer even snel te laten groeien als de zeugen, wordt in dit onderzoek bevestigd.

De zeugen hebben in deze proef duidelijk de gunstigste voederconversie. Tussen de onbeperkt en de vanaf 70 kg beperkt gevoerde borgen bestaat geen verschil in voederconversie.

Het beperkt voeren van de borgen vanaf 70 kg lichaamsgewicht leidt tot een significante verbetering van het vleespercentage van 0,9% maar leidt niet tot een verbetering van de typebeoordeling.

Praktische ervaringen met beperken aan brijbak

Vanaf de tussenweging op 70 kg lichaamsgewicht tot afleveren zijn zowel bij de onbeperkt als de beperkt gevoerde borgen gedragswaarnemingen verricht. Uit de gedragswaarnemingen is gebleken dat 's ochtends bij het vullen van de brijbak de beperkt gevoerde borgen actiever en onrustiger waren dan de onbeperkt gevoerde borgen. De bakken van de beperkt gevoerde borgen waren 's middags rond 16.00 uur leeg. Er blijkt bij de beperkt gevoerde borgen al snel een vrij stabiele rangorde van vreten te zijn. De iets grotere onrust onder de dieren heeft niet geleid tot een grotere spreiding in eindgewicht van de dieren of het aantal mestdagen.

Het voeren van de borgen op het juiste voerniveau is als vrij moeilijk ervaren. Dit wordt gemakkelijker als rekening gehouden wordt met het verschil in voeropname tussen de borgen en zeugen tot een gewicht van 70 kg lichaamsgewicht. Als dit verschil circa 10% is dan kunnen de borgen vanaf 70 kg op hetzelfde voerniveau gevoerd worden als de zeugen. Is dit verschil kleiner dan moeten de borgen vanaf 70 kg lichaamsgewicht iets meer voer opnemen dan de zeugen. Op deze wijze groeien de borgen en zeugen over het gehele mesterijtraject ongeveer even snel. Geconcludeerd kan worden dat het goed mogelijk is om borgen aan een brijbak circa 10% te beperken in de voeropname vanaf 70 kg,

Economische resultaten

Voor de gemengd gemeste dieren en voor de combinatie van gescheiden gemeste zeugen en gescheiden gemeste, beperkt gevoerde borgen is het saldo per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar berekend. Bij de berekening van de omzetsnelheid is er vanuit gegaan dat deze bepaald wordt door de traagste groeiers. Bij de gekozen uitgangspunten is het saldo van de gemengd gemeste dieren f121,- per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar en het saldo van de gescheiden gemeste dieren f125,- per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar.

Conclusies

- Het is goed mogelijk om borgen beperkt te voeren aan een brijbak vanaf 70 kg lichaamsgewicht.
- Het beperkt voeren van borgen vanaf 70 kg lichaamsgewicht leidt tot een significante verbetering van het vleespercentage.
- Het saldo per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar is bij de combinatie van gescheiden gemeste zeugen en gescheiden gemeste, beperkt gevoerde borgen bijna f4,- hoger dan bij de gemengd gemeste dieren, ■